

Το διαρκές μήνυμα της 25ης Μαρτίου 1821

του *Βασιλείου Μακρυπούλια**

Εθνική επανάσταση του

1821

“Αναγνώστα αγαπητέ όποιος και αν είσαι σε παρακαλώ να σκεφθείς αρκετά ,πρώτος μόνος σου την υπόθεσιν και έπειτα να αναγνώσης ταύτα τα υστερινά κατεβατά του πονήματός μου, να στοχασθής λέγω ότι το πράγμα είναι κοινόν, ότι η τιμή σου η ευτυχία σου και η ζωή σου κρέμονται από τον ορθόν στοχασμό σου» (Ανωνύμου του Έλληνας, Ελληνική Νομαρχία). Ο Ανώνυμος ο Έλληνας θέτει την Εθνική επανάσταση του 1821 στην πρέπουσα βάση. Η Εθνική επανάσταση του 1821 ήταν πρωτίστως προϊόν και αποτέλεσμα στοχασμού. Ενός στοχασμού που προετοιμάστηκε από τους Νεοέλληνες Διαφωτιστές, και είχε κυρίως τρεις άξονες: Σύνδεση της Νέας Ελλάδας με την Αρχαία Ελλάδα ,πνευματική συναδέλφωση με το πνευματικό κίνημα του Ευρωπαϊκού διαφωτισμού, τέλος ο ελεύθερος στοχασμός των Ελλήνων του 1821 οδήγησε στην ηθική της επανάστασης και στην απελευθέρωση από τον μουσουλμανικό και οθωμανικό ζυγό και στην απαρχή του Νέου Ελληνικού κράτους. Το οποίο ήταν παιδί αυτού του στοχασμού. Δηλαδή ο Έλληνας έδωξε τον ισλαμικό δυνάστη προκειμένου να οικοδομήσει το Λόγο της ιστορικής συνέχειας και του ευρωπαϊκού διαφωτισμού. Μακροπρόθεσμα-όπως τόνισε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής στον εισιτήριο λόγο του στην ευρωπαϊκή ένωση-η Ελλάδα θα έπρεπε να προσφέρει το Λόγο της και τον πολιτισμό της

προκειμένου να οικοδομηθεί μία Ευρώπη Εθνών και Λόγου, συνέχεια του Ελληνικού, Ρωμαϊκού και χριστιανικού πολιτισμού. Μία Ευρώπη, η οποία επειδή ακριβώς θα βασιζόταν στο λόγο και στη δικαιοσύνη θα είχε υλοποιήσει το κράτος μορφωμένων και πολιτισμένων ανθρώπων, το κράτος όπου όλοι θα απολάμβαναν τα αγαθά μιας ευδαίμονος πολιτείας.

Οι πνευματικές και όχι μόνο βάσεις της Εθνικής επανάστασης του 1821 ζωγραφίζονται ανάγλυφα στο περίφημο έργο του Εθνομάρτυρα Κοσμά του Αιτωλού-τον οποίο απάνθρωπα δολοφόνησαν αυτοί που σήμερα έχουν φορέσει το μανδύα του καλού προβάτου. «Δεν βλέπετε όπου το έθνος μας αγρίεψε από την αμάθεια και εγίναμεν όλοι ωσάν θηρία. Διά τούτο σας συμβουλεύω να κάμετε σχολείο .Να σπουδάσετε και εσείς αδελφοί .Το σχολείο φωτίζει τους ανθρώπους...». Μόνον αυτή η φράση του Κοσμά του Αιτωλού αποδεικνύει την αναγκαιότητα της ύπαρξης του κρυφού σχολείου. Ο μουσουλμανικός ζυγός και το σκότος είχε φέρει πρώτα την πνευματική και μετέπειτα την καθαρά υλική εξαθλίωση. Διότι το Ισλάμ είναι –βάσει του κορανίου-θρησκεία κατακτητική ,θρησκεία επιβολής και πρόσκαιρης επικυριαρχίας. Ο Κοσμάς αναπολώντας τις ένδοξες εποχές του Ελληνικού Έθνους, τις εποχές όπου ο Ελληνικός πολιτισμός ανεδείχθη λίκνον πολιτισμού ,αναδεικνύει την πνευματική σειρά. Όποιος μορφωθεί ελευθερώνεται αυθωρεί και παραχρήμα στο μυαλό άρα και στη ζωή. Βέβαια σε κάθε περίπτωση η παιδεία του Κοσμά είναι η χριστιανική. Σαν τον Κωνσταντίνο ο Κοσμάς πιστεύει ότι ο χριστιανισμός μπορεί-έχοντας λάβει πολλά από τον Ελληνικό Λόγο-να προσφέρει φώτιση στον άνθρωπο, σωστή επαφή με το θείο και τον κόσμο, προσωπική ταυτότητα και ελευθερία-ενάντια στην ισλαμική σκλαβιά. Ο χριστιανισμός τη δεδομένη στιγμή έφερε στο μυαλό του Έλληνα το θεάνθρωπο ο οποίος σταυρώθηκε και αναστήθηκε, σαν το Ελληνικό Έθνος. Είναι χαρακτηριστική η τετάρτη διδαχή του όπου καταπληκτικά αναλύεται η παραβολή του σπορέως. Εκεί διαφημίζεται η τόσο γόνιμη σχέση θεού και ανθρώπου. Όταν στις καρδιές των ανθρώπων ανθίσει ο σπόρος του θεού-ο θεός νοείται ως δύναμη φωτισμού, ανεξαρτησίας και ελεύθερης σκέψης –ο άνθρωπος νοιώθει τους καρπούς της ελευθερίας και της λογικής ζωής προς ένα κόσμο φωτός και πολιτισμού ενάντια σε κάθε σατράπη και δυνάστη.

Άρα το συνεχές μήνυμα της Εθνικής επανάστασης του 1821 είναι ο συνεχής φωτισμός και η αγάπη για την ελεύθερη σκέψη και πράξη. Πέρα και μακριά από κάθε δυνάστη και σατράπη-από όπου και αν προέρχεται αυτός. Ο Ιώσηπος Μοισιόδακας είναι μία αρκετά ενδιαφέρουσα περίπτωση Νεοέλληνας Διαφωτιστού. Ωραία είναι η υγιής φιλοσοφία του. Συγκεκριμένα πιστεύει –και μάλλον το στηρίζει ότι όλα στην Ελλάδα είναι φώς και φιλοσοφία –ότι η υγιής φιλοσοφία είναι η γενική θεωρία που ερευνά τη φύση των πραγμάτων πάντα με το σκοπό να βρεί την αληθινή ευτυχία που μπορεί ο άνθρωπος να απολαύσει επί της γής. Ουσιαστικά ο Νεοέλληνας διαφωτιστής, τέκνον καλό του Ελληνικού Λόγου και του Διαφωτιστικού Λόγου προσπαθεί να συνδέσει τους Έλληνες με την ιστορική τους πορεία. Αυτή αρχίζει από τη φιλοσοφία της ευδαιμονίας του Αριστοτέλη, ο οποίος έδειξε τον ανώτερο λόγο της ενδελέχειας, της αρετής, της πολιτείας η οποία στηριζόμενη επάνω στο λόγο μπορεί να προσφέρει ευτυχία και όμορφη ζωή αρετής και δημιουργίας στους ανθρώπους. Συνεχίζεται στον ευρωπαϊκό λόγο ο οποίος συζήτησε για το Λόγο ,για τον ανθρώπινο Νού ο οποίος μέσα από τη σκέψη και την κριτική αλλά και επιστημονική σκέψη μπορεί να οικοδομήσει μία κοινωνία δικαιοσύνης ,ανθρωποκεντρισμού και πραγματικής εξέλιξης και δημιουργίας. Ενάντια στο ισλαμικό σκοτάδι το οποίο σκέπασε το Ελληνικό Έθνος ο Μοισιόδακας προβάλλει την υγεία της σκέψης, της φιλοσοφίας, του ανθρωποκεντρισμού, της επιστήμης του Νοός που αφυπνίζει τους ανθρώπους και τους οδηγεί στον Όλυμπο της τελείωσης και της πορείας προς ένα κόσμο Λόγου και πεφωτισμένων ανθρώπων.

Ο Ρήγας Βελεστινλής είναι ο φωτισμένος Έλληνας ενάντια στο σκότος του Ισλάμ που επί τετρακόσια χρόνια σκέπασε την Ελλάδα του Λόγου και της φιλοσοφίας. Στη Νέα Πολιτική Διοίκηση αναφέρει σχετικά: «όλοι οι άνθρωποι, χριστιανοί και τούρκοι είναι ίσοι». Γιατί άραγε αναφέρει χριστιανοί και τούρκοι και όχι κάτι άλλο; Διότι προσπαθεί να ενώσει όλους τους βαλκανικούς λαούς μπροστά σε ό,τι το ανώτερο και έλλογο. Μπροστά στο Λόγο, στην Επιστήμη, στην πίστη σε ένα ανθρωποκεντρικό αύριο. Η κληρονομιά του Ρήγα είναι βαριά. Μπροστά στον Ελληνικό Λόγο του

ωραίου και του χρηστού, του πολιτικά χρήσιμου και ωφελίμου, έναντι της έλλογης δυνατότητας του ανθρώπου να χτίσει ένα κόσμο που θα στηρίζεται στις ανθρώπινες διασκεπτικές δυνάμεις, ο Έλληνας διαφωτιστής συζήτησε για την Ελληνική Δημοκρατία(κινούμενος από την αρχαία Ελλάδα δια των γάλλων Ιακωβίνων. Ο Ρήγας είναι ένας κοσμοπολίτης εθνικιστής, είναι αυτός που προσπάθησε να επαναφέρει το όνειρο του Περικλή (ας θυμηθούμε το Πανελλήνιο) του Μεγάλου Αλεξάνδρου (αυτός που ένωσε τον κόσμο κάτω από τον Ελληνικό Λόγο) του Πλήθωνος (είναι ο φιλόσοφος που επανέφερε το όνειρο της Πλατωνικής πολιτείας). Ο Ρήγας έδωσε το όνειρο του Νέου Ελληνισμού(αυτό που οι μετέπειτα πολιτικοί αρχής γενομένης οι ξενόφερτοι βασιλείς φθηνά το ξεπούλησαν).Κάτω από τον Ελληνικό Λόγο η Ελληνική δημοκρατία θα αντικαταστήσει την οθωμανική αυτοκρατορία, αντικαθιστώντας κυριολεκτικά τα πάντα, δημιουργώντας μία παμβαλκανική ομοσπονδία του λόγου και της απολύτου κυριαρχίας στην περιοχή. Αυτή η ομοσπονδία θα εξελισσόταν σε μία παγκόσμια δύναμη πολιτικής και οικονομικής ανάπτυξης η οποία σε σχέση και με την ορθόδοξη Ρωσία θα οδηγούσε τις μοίρες του κόσμου προς ένα ευτυχές αύριο όπου ο άνθρωπος θα κυριαρχούσε με βάση το λόγο και την ορθολογική ανάπτυξη της πόλης ,του κόσμου. Αντί για το ισλάμ θα υπάρχει η θρησκεία του Λόγου, η ισότητα του Ελληνικού Λόγου και η ισοπολιτεία. Επίσης θα υπάρχει η ανάλογη πολιτιστική και πολιτική αλλά και οικονομική ανάπτυξη. Δυστυχώς οι εχθροί του Ρήγα ήταν παντός καιρού. Όπως αναφέρει ο Κορδάτος στο έργο του «το τραγικό τέλος του Ρήγα» οι εχθροί του Ρήγα-τότε-έτρεμαν μήπως μέσα από τις ιδέες του ανατραπεί το υπάρχον πολιτειακό σκηνικό. Ανάμεσα στους εχθρούς του δεν ήταν μόνο ο σουλτάνος και οι λοιποί αλλά και ο πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε΄ όπως και οι φαναριώτες με πρώτο και καλλίτερο τον μέγα διερμηνέα Κ. Υψηλάντη. Η ιδέα του μεγάλου Ελληνικού κράτους του Ρήγα στοίχειωσε τα όνειρα των μεγάλων δυνάμεων της δύσης οι οποίες αφού έφυγε από τη μέση ο Καποδίστριας ανακάλυπταν 17χρονους αμούστακους βασιλιάδες, βαρήκοους και ακατάλληλους προκειμένου να κρατήσουν περιορισμένη την Ελλάδα, μακριά από τα όνειρα του Ρήγα και των οπαδών του. Σταδιακά η Ελλάδα συρρικνώθηκε, το όνειρο του Ρήγα επανήλθε με τον Ίωνα Δραγούμη αλλά μέχρι εκεί. Η Ελλάδα αντί να κατακτήσει την ιστορία με βάση το όνειρο του Ρήγα κατέληξε απλή γέφυρα των μεγάλων δυνάμεων προς την Ανατολή. Εσχάτως κατέστη αντικείμενο προς πώληση και γενικότερης εθνικής άλωσης και εξαφάνισης. Δυστυχώς ο δρόμος του Ρήγα κρύφθηκε κάτω από τα σχέδια των προσκαίρων εξουσιαστών αυτού του κόσμου. Το άρθρο 1 της Πολιτικής διοίκησης του Ρήγα είναι οδηγός για όλους τους Έλληνες διαχρονικά: *«Η Ελληνική Δημοκρατία είναι μία, μ' όλον όπου συμπεριλαμβάνει εις τον κόλπον της διάφορα γένη και θρησκείας.... είναι αδιαίρετος μ' όλον όπου ποταμοί και πελάγη διαχωρίζουν τες επαρχίες της,αι ποιοί όλοι είναι ένα συνεσφιγμένον αδιάλυτον σώμα»*.

Ό,τι και αν πούμε για τον Αδαμάντιο Κοραή είναι λίγο έως ελάχιστο. Βαθιά στοχαστικός ,με πλούσιο προβληματισμό συγκροτεί την προσωπικότητά του μέσα από πολλές και πλούσιες εμπειρίες. Συνδέει αναπόσπαστα στη συνείδησή του τα κλασσικά γράμματα και την ελευθερία. Πέρα από το *«συλλογάζεται καλά όποιος συλλογάζεται ελεύθερα»* (Ρήγας, Φυσικής απάνθισμα) ο Κοραής φωνάζει στεντορείως κάτι που σήμερα είναι αδήριτος ανάγκη να ισχύσει για όλους τους Έλληνες *«Δράξασθε παιδείας»* ουσιαστικά προτρέπει όλους εμάς να μελετήσουμε τους Έλληνες φωτισμένους δασκάλους προκειμένου σήμερα να αντισταθούμε στον επιγενόμενο θάνατο της Πατρίδος μας –όπως οι αγωνιστές του '21 ανέστησαν το Ελληνικό έθνος και του έδωσαν το ένδυμα του νέου Ελληνικού κράτους, το ίδιο και εμείς σήμερα καλούμαστε να κάνουμε. Χωρίς να ξεχνούμε την διαχρονική ιστορική αποστολή που έχουμε ως Έλληνες.

Το σύνθημα της παιδείας του Κοραή ευρίσκεται στη λέξη «μετακένωση».Η λέξη είναι βιβλική (αναφέρεται για τον Ιησού ότι ήταν ο «κενώσας τα μνήματα»).Ουσιαστικά και κάπως παραφρασμένη σημαίνει τη μεταφορά των γνώσεων, των φιλοσοφικών θησαυρών των προγόνων μας στο σήμερα προκειμένου να καλυφθεί το κενό της αμάθειας και του πνευματικού σκότους. Είναι το καλλίτερο μήνυμα για όλους εμάς σήμερα ,τα απόλυτα θύματα της παραπληροφόρησης και των ποικίλων ψευμάτων. Επάνω στη γνώση η σημερινή Ελλάδα θα ξεπεράσει την πολιτιστική κρίση, θα απελευθερωθεί από φανερούς και αφανείς δυνάστες και θα συνεχίσει περήφανη το ιστορικό της

ταξίδι. Αναφέρει ο μεγάλος Κοραΐς στην αυτοβιογραφία του: *«Διά την αγάπην της πατρίδος, φίλοι συμπατριώτες, πιστεύσατε ταύτην την αλήθειαν ότι η μετάδοσις των αληθειών των επιστημών εις την Ελλάδα αν ακολουθήσετε την καλήν μέθοδον, είναι αληθινή μετακένωσις από τα κοφίνια των αλλογενών (οι οποίοι από τους Έλληνες τα πήραν) εις τα κοφίνια των Ελλήνων».*

Ας θυμηθούμε τι έγραψε ο Σεφέρης στις δοκιμές για τον Μακρυγιάννη, μας αφορά όλους (διότι σε λίγα χρόνια στα χώματα που εμείς τώρα ζούμε θα ζούν τα παιδιά μας, τα οποία θα πρέπει να μας ευγνωμονούν για το γεγονός ότι θα τους παραδώσουμε μία ελεύθερη και αντάξια των προγόνων τους Ελλάδα, σε κάθε άλλη περίπτωση είναι οι γιοί μας και οι κόρες μας που θα αναρωτιούνται γιατί τους παραδώσαμε μία Ελλάδα ανάξια των προγόνων τους στην οποία απλά θα παλεύουν να επιβιώσουν) *“«Απ’ τα κόκκαλα βγαλμένη» τραγουδούσε ο Σολωμός. Η ιδέα του ήταν αληθινή. Η Ελληνική επανάσταση ήταν βγαλμένη από το μεδούλι των κοκάλων των ζωντανών Ελλήνων”.*

23.03.2016

*Ο Βασίλειος Μακρυπούλιας είναι δρ. Φιλοσοφίας.

Πηγή: www.antibaro.gr/